

Delsti negalima pasitikrinti

Gimdos kaklelio vėžys – antroji pagal dažnumą moterų onkologinė liga (po krūties vėžio), o besivystančiose šalyse – pati dažniausia. Šiai ligai būdingas didelis piktybiškumas ir aukšti mirštamumo rodikliai – kas antra gimdos kaklelio vėžiu susirgusi moteris numiršta. Tačiau laiku pastebėjus gimdos kaklelio vėžį įmanoma sėkmingai sustabdyti.

Požymiai

Tai labai klatinga liga, pirmosiose stadijose nepasireiškianti jokiais simptomais. Pradiniais naviko raidos etapais pacientės jaučiasi gerai, tuo metu liga dar neturi ryškesnių simptomų. Nusiskundimų atsiranda, kai vėžys pereina į vėlesnes stadijas, perauga gretimus audinius ar organus, išplinta. Tuomet išgydyti moterį labai sunku arba apskritai neįmanoma.

Vėlesnėse stadijose pajuntamas pirmasis simptomas – nenormalus kraujavimas iš lyties organų (pavyzdžiui, tarp menstruacijų, jau po menopauzės ar po lytinių santykių). Taip pat būdingas dubens skausmas, pagausėjusios makšties išskyros, skausmas šlapinimosi metu, kraujavimas lytinių santykių metu ar po jų, kojų tinimas, netikėtas svorio kritimas, nuolatinis nuovargis, pykinimas, padažnėjęs šlapinimasis.

Reikėtų nepamiršti, jog visi anksčiau išvardyti simptomai gali atsirasti ir sergant daugeliu kitų ligų. Taigi jei pajutote kažkurį iš jų, tai dar tikrai nereiškia, jog jūs sergate gimdos kaklelio vėžiu. Tačiau net jei šiuos simptomus sukėlė kitos ligos, jų jokiū būdu nereiškia ignoruoti, nes visos laiku nepradėtos gydyti ligos ilgainiui gali turėti nemalonių padarinių.

Priežastys

Žmogaus papilomos virusas (ŽPV) – pagrindinis gimdos kaklelio vėžio rizikos veiksnys. ŽPV – labiausiai pasaulyje paplitusi lytiškai plintanti infekcija. Apie devyniasdešimt procentų moterų gimdos vėžys prasideda nuo ŽPV infekcijos. ŽPV dauginasi odos ir gleivinių ląstelėse. Juo gali užsikrėsti ir vyrai, ir moterys. Yra žinoma apie šimtas viruso atmainų, tačiau ne visos, o tik penkiolika jų yra onkologinio pobūdžio. Taip pat žinoma, kad ŽPV buvo ar yra užsikrėtę aštuoniasdešimt procentų moterų. Juo gali būti nuo sergančios motinos užkrečiami kę tik gimę

kūdikiai. Daugeliui moterų ŽPV virusas per metus ar dvejus pašalinama pats. Tačiau dešimčiai procentų moterų virusas išlieka, sukelia lėtinį uždegimą, o šis gali virsti vėžiu. Daugelis jų dar net nežino, kad savo kūne nešioja šį pavojingą virusą, nes jaučiasi gerai. Tiesa, ne visos ŽPV užsikrėtusios moterys susergera gimdos kaklelio vėžiu: jei imunitetas pakankamai aktyvus, organizmas gali pats „apsivalyti“ nuo viruso, bet taip atsitinka ne visada. Kol kas neįmanoma iš anksto nustatyti, kurio užsikrėtusiojo organizmas pats pajėgs susitvarkyti su virusu. Vaistų nuo ŽPV nėra.

Užsikrėsti ŽPV rizikuoja praktiškai kiekvienas žmogus, netgi turintis vieną lytinį partnerį.

Rizikos veiksniai

Nustatyti tokie rizikos veiksniai, galintys paskatinti lėtinės ŽPV infekcijos perėjimą į gimdos kaklelio vėžį: imuninės sistemos nusilpimas (igimtas arba įgytas), gimdymas esant jauno amžiaus, daug gimdymų, rūkymas, ilgalaikis hormoninių kontraceptikų vartojimas, gretutinės lyties organų infekcijos (*Chlamydia trachomatis*, *Herpes simplex*).

Rizika užsikrėsti ŽPV atsiranda tuomet, kai mergina pradeda lytinį gyvenimą, tai yra, neretai jau paauglystėje. Tyrimai rodo, kad trys iš keturių moterų ŽPV užsikrečia būdamos nuo penkiolikos iki dvidešimt ketverių metų, dažniausiai per pirmuosius dvejus ar trejus metus nuo lytinio gyvenimo pradžios. Užsikrėsti ŽPV rizikuoja praktiškai kiekvienas žmogus, netgi turintis vieną lytinį partnerį. Moksliniai tyrimai visiškai paneigė

anksčiau paplitusį klaidingą požiūrį, esą ŽPV infekcija yra nemoralaus elgesio, netvarkingo, rizikingo lytinio gyvenimo, kone ištvirkavimo padarinys.

Profilaktika

Praėjus trejiems metams nuo lytinių santykių pradžios visoms moterims patariama reguliariai, kasmet, atlikti citologinį gimdos kaklelio tyrimą (tepinėlį), vadinamąjį PAP testą. Lietuvoje PAP testai atliekami nemokamai (valstybinės programos lėšomis) visoms dvidešimt penkerių–šešiasdešimties metų moterims kas trejus metus. Galima rinktis ir daug tikslesnį skystųjų terpių tyrimą – *ThinPrep PAP* testą.

Specialistai sutaria, kad būtų geriausia onkocitologinį PAP ir ŽPV tyrimus atlikti kartu. Net ketvirtadalis visų gimdos kaklelio vėžio atvejų nustatyta moterims, kurių paskutinis PAP tepinėlio tyrimo atsakymas buvo normalus. Šio viruso DNR analizė ankstyvosios diagnostikos jautrumą leidžia padidinti iki devyniasdešimties ar devyniasdešimt penkių procentų.

Gimdos kaklelio vėžio tyrimams – laboratorija namuose

Daugelis moterų neranda laiko apsilankyti pas gydytoją ir atlikti tyrimų, kuriais diagnozuojami ikivėžiniai gimdos kaklelio ląstelių pakitimai. Buvo atlikti poreikių tyrimai ir nustatyta, kad devyniasdešimt aštuoni procentai moterų yra patenkintos galimybe atlikti ŽPV tyrimą pačioms savo namuose, net devyniasdešimt penki proc. teigė, kad toks tyrimas joms labiau priimtinas nei vizitas pas gydytoją. Lietuvos vaistinėse jau galima įsigyti specialų ŽPV tyrimo rinkinį. Mokslinių tyrimų duomenimis, gimdos kaklelio vėžio prevencijos dalis – ŽPV savityros metodas – yra 3–4 kartus informatyvesnis nei paprastas PAP tepinėlis. Įprastinį ŽPV nustatymo tyrimą atlieka ginekologas arba šeimos gydytojas (paima ir į laboratoriją siunčia ėminį). Savityros metodas leidžia moteriai pačiai paimti ėminį ir išsiųsti į laboratoriją. Moteriai laikantis ėminio paėmimo instrukcijų, savityros metodu paimto mėginio tyrimo rezultatas bus toks pats, kaip ir gydytojo testo. Savityros rinkiniu galima nustatyti ŽPV virusą, o šis aptinkamas daugiau nei 90 proc. gimdos kaklelio vėžio atvejų. Tyrimais įrodyta, kad pačios moters paimtas ėminys ir ištirti didelės rizikos ŽPV tipai jautrumu bei klinikiniu patikimumu statistiškai reikšmingai nesiskiria nuo tokio paties ėminio, paimto gydytojo. Savarankiškas tyrimas negali prilygti gydytojo konsultacijai, bet diagnozuojant nesvarbu, ar procedūrą atliks gydytojas, ar pati moteris, rezultatai bus identiški, be to, moteris visa tai gali atlikti anonimiškai.

Mitai

- Gimdos kaklelio vėžys yra paveldimas.
- Turiu tik vieną seksualinį partnerį, todėl nerizikuoju.
- Jaunos ir negimdžiusios nesergera.
- Sveikas gyvenimas būdas padės išvengti ŽPV.
- Citologinis tyrimas patikimas 100 procentų.

Daiva Širkaitė

APSISAUGOK NUO GIMDOS KAKLELIO VĖŽIO – PASINAUDOK

CervixSana
PASITIKRINK DĖL ŽPV PATI!

CervixSana rinkinys skirtas didelės rizikos ŽPV nustatymui:

ŠIUOLAIKINIS, moksliniais tyrimais pagrįstas tyrimas

PATOGUS, greitas ir neskausmingas būdas nustatyti ŽPV anonimiškai

Kiekvienais metais nuo 500 iki 2000 šeimų Lietuvoje netenka dukrų, žmonių, seserų, motinų ar močiūčių.

Ar žinai, kad daugelį jų galima išgelbėti - joms tereikia reguliariai tikrinantis dėl gimdos kaklelio vėžio ar jo sukėlėjo ŽPV.

Daugiau informacijos:
WWW.PASITIKRINK.LT
Ieškokite vaistinėse ir internete.